



# VOORSTEL AAN DE RAAD

Voorstel van: College van burgemeester en wethouders  
Portefeuillehouder: Wethouder A.J.P.M. van Eert  
Commissie: Bestuur en Leven

**Documentnummer**  
654253

**Zaaknummer**  
2383

Datum voorstel: 7 januari 2025

## **Onderwerp: Evaluatie Partnership IBN 2025 en 2026**

### **Inleiding:**

Middels raadsmemo met documentnummer 647539 – 2383 bent u eerder geïnformeerd over de evaluatie van het Partnership IBN, waarbij de visie in onze regio is dat er een parallelle arbeidsmarkt nodig is voor mensen met een arbeidsbeperking. De parallelle arbeidsmarkt is de arbeidsmarkt die werk mogelijk maakt voor mensen die niet (of nog niet) op de reguliere arbeidsmarkt aan het werk kunnen. IBN combineert het sociale van een ontwikkelbedrijf met het ondernemende karakter van een regulier bedrijf.

Voor u ligt de 2-jaarlijkse evaluatie van het Partnership IBN en een voorstel voor 2025 en 2026 over met name het basispakket (de dienstverlening die alle gemeenten bij IBN afnemen) en de kosten hiervan. Het basispakket van het Partnership omvat vijf taken:

- Uitvoering van de Wsw;
- Hoofdaannemerschap van beschut werk;
- Het werkgeverschap voor- en ontwikkelen van PW-kandidaten;
- Realiseren van voortrajecten en
- Het zijn van een expertisecentrum.

### **Geadviseerd besluit**

Op 1 juli 2021 is het vernieuwd Partnership gemeenten – IBN ingegaan.

In de onderliggende uitvoeringsovereenkomst is opgenomen dat in 2022 en daarna om de 2 jaar aan het bestuurlijk overleg een evaluatie van deze overeenkomst wordt voorgelegd en een (financieel) voorstel voor de volgende 2 jaren wordt gedaan.

Voorgesteld wordt:

1. In te stemmen met het voortzetten van het huidige basispakket van het Partnership IBN – gemeenten voor 2025 en 2026.
2. Kennis te nemen van de uitkomsten van de evaluatie en de methodiek conform voorgaande jaren.
3. In te stemmen met het aandeel lumpsum bedrag voor 2025, zijnde een bedrag ad. € 123.200.
4. De verhoging van het aandeel lumpsum ad. € 44.000 voor 2025 mee te nemen bij de voorjaarsnota 2025 en te dekken uit de algemene middelen.
5. Het aandeel lumpsum voor 2025 als uitgangspunt te hanteren voor het aandeel lumpsum 2026, zijnde een bedrag ad. € 123.200 en
6. de ambities voor 2026 hierop aan te passen, zodat de bijdrage voor de gemeente niet verhoogd wordt.

### **Toelichting**

Twee jaarlijks evalueren we het partnership gemeenten-IBN en maken we afspraken met elkaar over de dienstverlening die alle gemeenten in het kader van de uitvoering van de Participatiewet bij IBN afnemen (het basispakket) en de kosten voor de gemeenten hiervan.

#### Samenwerking in de uitvoeringsgebieden

Uitvoeringsregio's Land van Cuijk, Maashorst en Oss hebben bij het vernieuwde partnership 2021 gekozen voor scenario II: de netwerkrelatie.

*In **scenario II** gaan we uit van een netwerkrelatie en gaan we met 4 niveaus (directie IBN en van gemeenten wethouders, management/uitvoering en beleid) gezamenlijk overleg inrichten voor product- en procesontwikkeling.*

Gemeenten Meierijstad, Bernheze en Boekel kozen voor scenario III: de samenwerkingsrelatie.

Bij de evaluatie is geanalyseerd wat de verschillen in de samenwerking in de praktijk zijn:

*In de samenwerkingsrelatie van **scenario III** worden ook werkprocessen in elkaar geschoven (geïntegreerd) en ontstaat er een geïntegreerd team. Per uitvoeringsgebied zou de mate waarin dit gebeurt kunnen verschillen.*

Over het totaal bezien, kan worden geconcludeerd dat, hoe de samenwerking in de praktijk er uit ziet, niet zo zeer afhankelijk is van welk scenario aan de voorkant is gekozen maar veel meer afhankelijk is van hoe de gemeenten en IBN op tactisch en uitvoerend niveau samenwerken.

Bij het aangaan van het vernieuwd partnership in 2021 is er afgesproken dat er een infrastructuur in stand wordt gehouden vanuit de visie dat er een parallelle arbeidsmarkt nodig is voor behoud van werkgelegenheid voor de doelgroepen van de Participatiewet, in het bijzonder voor de mensen met een arbeidsbeperking. De parallelle arbeidsmarkt is de arbeidsmarkt die werk mogelijk maakt voor mensen die niet (of nog niet) op de reguliere arbeidsmarkt aan het werk kunnen.

IBN heeft een infrastructuur die deze parallelle arbeidsmarkt organiseert.

### Conclusie evaluatie

Er wordt geconstateerd dat de kosten van de dienstverlening die de 6 gemeenten gezamenlijk bij IBN afneemt, toenemen. Dit wordt onder andere veroorzaakt door het feit dat het aantal inwoners dat vanuit de Participatiewet een ontwikkeltraject of vast dienstverband heeft, toeneemt. Dit is met name de doelgroep inwoners die voorheen in de Wsw of Wajong zaten; een volume-effect dus.

Een andere oorzaak is dat inwoners die bij IBN aangemeld worden meer begeleiding nodig hebben dan voorheen; zij staan verder van de reguliere arbeidsmarkt af en er is steeds meer sprake van problematieken op meerder leefgebieden.

Tevens wordt opgemerkt dat het aantal aanmeldingen in sommige gemeenten daalt, waardoor partnership breed het beoogde aantal aanmeldingen niet wordt gehaald. Ook wordt gezien dat in 2023 de uitstroom uit (tijdelijke) gesubsidieerde dienstverbanden vanuit de Participatiewet hoger was dan vooraf ingeschat. Hierdoor blijft de beoogde jaarlijkse groei van 100 dienstverbanden achter.

Het voorstel vanuit het Partnership IBN ligt voor om het basispakket in 2025 en 2026 ongewijzigd te laten en te blijven investeren in een gelijkwaardig partnership tussen de gemeenten en IBN. De wethouders van het bestuurlijk overleg partnership gemeenten-IBN vinden het in ieder geval belangrijk dat in de bestuurlijke opdracht over de toekomst van het partnership goed gekeken wordt naar de financiering van het partnership en de wijze waarop de gemeenten hierop kunnen sturen.

In het bestuurlijk overleg d.d. 16 oktober 2024 is akkoord gegeven op de volgende beslispunten:

1. Akkoord gaan met de tekst van de evaluatie en het voorstel 2025 en 2026.
2. Akkoord gaan met het voortzetten van het huidige basispakket in 2025 en 2026.
3. Akkoord gaan met de in de evaluatie en het voorstel 2025 en 2026 genoemde lumpsumbedragen per gemeente voor de jaren 2025 en 2026.
4. In de bestuurlijke opdracht over de toekomst van het partnership meenemen dat gekeken moet worden naar de financiering van het partnership en de wijze waarop de gemeenten hierop kunnen sturen. Het totale lumpsumbedrag voor de gemeenten stijgt nu van afgerond 3.200.000 euro in 2024 (exclusief extra middelen voor beschut werk beschikbaar gesteld in meicirculaire 2024) naar afgerond 4.600.000 euro in 2025 en afgerond 5.200.000 euro in 2026.
5. In dezelfde bestuurlijke opdracht de vraag beantwoorden of het vraag gestuurd werken op de lange termijn de juiste manier is om de gewenste mix van medewerkers binnen IBN te hebben.
6. Constateren dat een echte impuls beschut werk (stijging van het percentage mensen met een indicatie beschut werk dat in een dienstverband is geplaatst) is uitgebleven en hier nu gezamenlijk prioriteit aan geven.
7. Akkoord gaan met het uitwerken en starten van Young Talent onder de volgende voorwaarden:
  - a. De inhoudelijke kaders uit het rapport 'Samen voor jong talent gemeenten en IBN' in acht nemen;
  - b. Het programma is een pilot, waarvan de duur wordt bepaald op het moment dat het programma inhoudelijk vorm is gegeven;
  - c. De kosten die het programma tijdens de pilot met zich meebrengt, leiden niet tot een verhoging van het lumpsumbedrag voor gemeenten, nu en in de toekomst;

- d. Na afloop van de pilot wordt het programma geëvalueerd door de ambtelijke stuurgroep en zal er meer zicht zijn op de werkelijke kosten. Op basis hiervan wordt er dan een voorstel ter besluitvorming aan het bestuurlijk overleg partnership voorgelegd over het wel of niet continueren van het programma, inclusief een financieel voorstel wanneer het programma na afloop van de pilot leidt tot verhoging van het lumpsumbedrag voor gemeenten nu en in de toekomst.

#### Toekomst Partnership IBN - gemeenten

Nu instemmen met de voortgang van de dienstverlening op dezelfde wijze geeft de 6 gemeenten tijd om een visie over de toekomst van het partnership gemeenten-IBN te ontwikkelen.

De bestuurlijke opdracht 'Toekomst partnership gemeenten-IBN' sluit aan c.q. loopt vooruit op de stappen die de Staatssecretaris Participatie en Integratie wil zetten richting een toekomstbestendige infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven en voor beschermt werk.

#### **Kanttekeningen**

Uit de evaluatie zijn 2 belangrijke punten voor deze bestuurlijke opdracht naar voren gekomen:

- De financiering van het partnership tegen het licht houden alsmede de wijze waarop de gemeenten hierop kunnen sturen.
- De vraag beantwoorden of 'het vraag gestuurd werken' op de lange termijn de juiste manier is om de gewenste mix van medewerkers binnen IBN te hebben.

#### **Financiën**

Met de ingang van het vernieuwde partnership per 01 juli 2021 is afgesproken om de zogenaamde infrastructurele meerkosten die toe te rekenen zijn aan de medewerkers met een PW-dienstverband ([link](#) (tijdelijke) gesubsidieerde dienstverbanden vanuit de Participatiewet bij IBN) te betalen door lumpsumfinanciering. Infrastructurele meerkosten zijn meerkosten die IBN heeft ten opzichte van een regulier bedrijf. De lumpsumfinanciering wordt onder de gemeenten verdeeld op basis van de middelen die gemeenten ontvangen voor re-integratie (exclusief de re-integratiemiddelen die gemeenten ontvangen voor de zogenaamde klassieke doelgroep) en dus niet op basis van feitelijk gebruik. Dit is afgesproken ten behoeve van de onderlinge solidariteit, als financiële prikkel om als gemeenten gebruik te maken van de infrastructuur van IBN en om de bureaucratie (financiële administratie) te verminderen.

De berekening van de lumpsumbedragen 2025 en 2026 zijn nu op dezelfde manier bepaald als voorgaande jaren: uitgaande van de meerkosten 2024 is bepaald welk aandeel betrekking heeft op de doelgroep PW. Het aandeel PW, en daarmee het lumpsum bedrag is gestegen met ruim 40%.

Deze verhoging kent drie hoofdoorzaken:

- De benodigde begeleidingscapaciteit is de afgelopen jaren toegenomen;
- De kosten als gevolg van (loon)indexaties zijn gestegen;
- Het aandeel van de PW-doelgroep stijgt en daarmee het aandeel in de totale meerkosten.

Het aandeel van het lumpsumbedrag stijgt van 39% in 2024 naar 44% in 2026.

Bij de invoering van de Participatiewet is er van uit gegaan dat het aantal mensen in de bijstand toeneemt vanwege mensen die voorheen in de Wajong dan wel de Wsw zouden instromen.

Voor de jaren 2025 en 2026 wordt in regionaal verband in het Partnership met IBN voorgesteld om akkoord te gaan met de genoemde verhoging van het aandeel lumpsum, voor Boekel een bedrag ad. € 123.200 in 2025 en € 138.789 in 2026:

Aandeel lumpsum per gemeente	Lumpsumvergoeding €			
	2023	2024	2025	2026
Bernheze			284.204	320.317
Boekel	70.985	79.203	123.200	138.789
Land van Cuijk			1.094.871	1.233.564
Maashorst			719.659	810.902
Meierijstad			457.601	515.541
Oss			1.924.163	2.168.535
<b>Totaal</b>			<b>4.603.699</b>	<b>5.187.647</b>

en mee te nemen bij de voorjaarsnota 2025 en te dekken uit de algemene middelen.

In de begroting 2025 heeft de gemeente Boekel een bedrag begroot van € 79.203 voor 2025 en 2026 voor het aandeel lumpsum Partnership IBN. Dit betekent dat er een bedrag ad. € 44.000 (afgerond), zijnde € 123.200 -/- € 79.203 voor 2025 bij geraamd zou moeten worden, te dekken uit de algemene middelen.

#### Regionaal standpunt - zienswijzen 2026 kadernota's

U heeft een raadsinformatiebrief ontvangen (zaaknummer 2735582 d.d. 13 januari 2025) inzake 'ombuigingen op GR-en in relatie tot het ravijnjaar 2026. Hierin kunt u lezen dat gemeenten kritisch zijn op hun uitgaven en maatregelen moeten nemen. Regionaal is het standpunt ingenomen dat ook de gemeenschappelijke regelingen hierin hun bijdrage gaan leveren. Gemeente Meierijstad is de coördinerende gemeente voor de gemeenschappelijke regelingen van de regio Noordoost Brabant.

De portefeuillehouder Financiën van de gemeente Meierijstad heeft namens de de portefeuillehouders Financiën van alle gemeenten in de regio Noordoost Brabant een brief verzonden aan alle gemeenschappelijke regelingen. De gezamenlijke wethouders Financiën verzoeken de directies/DB's en AB's van de gemeenschappelijke regelingen om de bijdrage van 2025 als uitgangspunt te hanteren voor 2026 en de ambities voor 2026 en de jaren 2027-2029 hierop aan te passen, zodat de bijdrage voor de gemeenten niet verhoogd wordt. De verantwoordelijkheid voor het maken van keuzes wordt neergelegd bij de gemeenschappelijke regeling zelf.

Het Partnership IBN is geen gemeenschappelijke regeling, maar in de lijn van het regionaal standpunt ten aanzien van de gemeenschappelijke regelingen is het wel passend om dezelfde lijn te hanteren ten aanzien van onze samenwerkingspartners en samenwerkingsverbanden. Dit betekent dat het aandeel lumpsum over 2025 als uitgangspunt wordt gehanteerd voor 2026 en de ambities voor 2026 hierop worden aangepast, zodat de bijdrage voor de gemeente niet verhoogd wordt.

#### Toekomst Partnership IBN – bestuurlijke opdracht

Om de betaalbaarheid van de uitvoering van de Participatiewet ook in de toekomst te garanderen is er bestuurlijk opdracht gegeven aan een projectgroep om te kijken naar de toekomst van het Partnership IBN alsmede het financieringsmodel. Het regionaal standpunt ten aanzien van de gemeenschappelijke regelingen kan worden meegegeven aan de projectgroep, om het aandeel lumpsum 2025 als uitgangspunt te hanteren voor 2026, zodat de bijdrage voor de gemeente niet verhoogd wordt.

#### **Effecten BTW-BCF-VPB**

--

#### **Participatie**

Diverse landelijke ontwikkelingen noodzaken het om een sterke visie neer te leggen over de toekomst van ons Partnership gemeenten – IBN richting 2023:

- Herziening van de Participatiewet
- Onderzoek Berenschot SZW, VNG en Cedris naar ‘type sociaal ontwikkelbedrijven’
- Kamerbrief landelijke infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven
- Kamerbrief herziening arbeidsmarktstructuur – 1 regionaal loket
- Krapte op de arbeidsmarkt door o.a. vergrijzing

### **Alternatieven**

U kunt in afwijking van het voorstel besluiten om wél in te stemmen met het aandeel lumpsum 2026 voor een bedrag ad. € 138.789.

### **Communicatie/publicatie**

De adviesraad ASD zal op dit onderwerp geïnformeerd worden.

### **Uitvoering/Vervolg**

#### Toekomst Partnership gemeenten - IBN

In de Algemene Vergadering van IBN d.d. 8 november 2024 is bestuurlijk de opdracht gegeven om een visie te bepalen over de toekomst van het Partnership gemeenten – IBN op lange termijn richting 2035. Bestuurlijk is hierbij aangegeven dat het niet ter discussie staat dat er in onze regio een sociaal ontwikkelbedrijf nodig is voor de parallelle arbeidsmarkt. We zijn er trots op dat we gezamenlijk met 6 gemeenten en IBN een partnership hebben en lopen met de huidige samenwerking vooruit op de kamerbrief van Minister Schouten van eind december 2023 over de toekomstige infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven. Deze bestuurlijke opdracht loopt parallel aan de evaluatie 2023 en 2024 en het voorstel voor de jaren 2025 en 2026.

De uitkomsten van deze interviews zijn op 20 november 2024 teruggelinkt in het bestuurlijk overleg. In de tweede helft van 2025 zullen scenario's worden aangeboden.

Op 15 januari 2025 bent u uitgenodigd voor een regionale raadsbijeenkomst inzake de ‘Toekomst Partnership IBN’.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Boekel

De secretaris

De burgemeester

J.G. Marcic

C.J.M. van den Elsen

### **Bijlage(n)**

Bijlage 1 – Evaluatie 2023 en 2024 en voorstel 2025 en 2026 Partnership IBN  
Bijlage 2 – Rapportage jongeren 16 – 27 jaar IBN - “Samen voor Jong Talent”